

93. DE DRIE GROOTSTE GEVAREN VOOR ONZE INDUSTRIE. MET HANS GRÜNFELD VAN VEMW

Al samenvatting | In deze aflevering van GeopolitiekNu bespreken Michel en Rajeev met Hans Grünfeld hoe Nederland dreigt te de-industrialiseren. Wat betekent dat voor onze geopolitieke positie? Hoe verhoudt de energietransitie zich tot betaalbaarheid en betrouwbaarheid? En waarom is de industrie essentieel voor een circulaire én strategisch sterke economie?

1. Dreigt de-industrialisatie in Nederland echt?

- Ja, het gebeurt al: meer bedrijven sluiten of trekken zich terug dan zich vestigen.
- Oorzaak: hoge energieprijzen, trage vergunningen, onbetrouwbaar langetermijnbeleid.
- Maar: Nederland heeft wél de potentie om koploper te worden in duurzame industrie – mits politiek en industrie samenwerken.

2. VEMW: brug tussen overheid, markt en maatschappij

- VEMW bestaat >100 jaar en vertegenwoordigt energie- en watergebruikers (industrie, ziekenhuizen, OV, datacenters).
- Belangenbehartiger én kennisplatform.
- Streeft naar een betrouwbare, betaalbare en duurzame energie- en watervoorziening.

3. Drie grote knelpunten voor industrie in Nederland

1. Kosten: hoge elektriciteitsprijzen, dubbele CO₂-heffing, netkosten op recordhoogte.
2. Congesties: netcapaciteit vol, geen nieuwe aansluitingen mogelijk, stikstof- en vergunningscrisis.
3. Onzeker beleid: gebrek aan stabiliteit belemmert investeringen met lange terugverdientijd.

“In Nederland is het inmiddels makkelijker om niets te bouwen dan iets te realiseren.”

4. Het energietrilemma: balans vinden tussen 3 pilaren

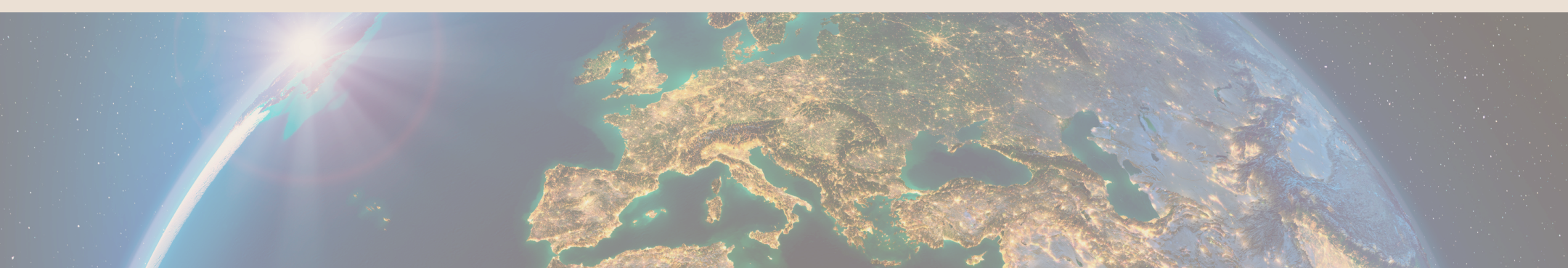
- Betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid botsen vaak.
- Industrie wil verduurzamen, maar kan dat niet als de kosten onhoudbaar zijn of netaansluiting ontbreekt.
- “De markt wil verduurzamen – maar de ruimte, vergunningen en betaalbaarheid ontbreken.”

5. Verduurzaming als geopolitieke kans, niet bedreiging

- Sluiting Groningenveld verzwakte onze energiepositie, maar...
- Nederland werd succesvol LNG-hub en windenergiepionier op de Noordzee.
- Nieuwe geopolitieke hefboom: maak verwerkingscapaciteit voor grondstoffen hier, i.p.v. afhankelijk blijven van China.

GeopolitiekNu A.I. samenvatting

Gebaseerd op podcast transcript

93. DE DRIE GROOTSTE GEVAREN VOOR ONZE INDUSTRIE. MET HANS GRÜNFELD VAN VEMW

6. Lokale productie = strategische autonomie

- Zonder zink-, staal- of papierfabrieken kun je geen circulaire economie bouwen.
- Voorbeelden:
 - Papierindustrie verwerkt geïmporteerde kartonnen dozen tot nieuw product.
 - Petflessenproducent Indorama vertrok uit Nederland door ongunstig investeringsklimaat.

“Zonder industrie géén recycling – en dus ook géén circulaire economie.”

7. Waarom investeert de industrie niet vanzelf?

- Multinationals vergelijken locaties: Nederland concurreert met België, Frankrijk, etc.
- Problemen: hogere netkosten, lokale heffingen, onbetrouwbare vergunningstrajecten.
- Oplossing:
 - Geen nationale koppen op EU-regels (zoals CO₂-heffing).
 - Vergunningen versnellen.
 - Langetermijnvisie: duidelijkheid over beleid ná 2030.

8. Circulaire economie vergt clusters en schaal

- Nieuwe bedrijven willen zich vestigen naast bestaande industrie (kennis, infrastructuur, reststromen).
- Industriële ecosystemen zijn kwetsbaar: verlies van één fabriek ondermijnt het geheel.
- “Zeggen dat we alleen ‘kennisland’ willen zijn is een misvatting – innovatie vindt plaats rondom industrie.”

9. Wordt circulair ook minder globaal?

- Niet per se: juist logistieke hubs zoals Nederland kunnen afvalstromen bundelen en verwerken.
- Handelsstromen kunnen veranderen, maar verdwijnen niet.
- Specialisatie blijft belangrijk – landen focussen op waar ze goed in zijn.

Conclusie: Nederland staat op een kruispunt van energie, industrie en geopolitiek

De verduurzaming van onze industrie is geen bedreiging voor geopolitieke slagkracht – het is onze enige kans. Maar dat vergt moed, langetermijnbeleid, en realisme.

Zonder industrie geen autonomie. Zonder autonomie geen invloed.

GeopolitiekNu A.I. samenvatting

Gebaseerd op podcast transcript

